

Archiwum i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Piłsudskiego 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fabak@wp.pl; www.zawacka.pl

MEMORIAL
General Marii Wittek

AK
Lwów

NUMER Stanisława
zam. Tomaszewoła
ps. „Kłosa”

4944/WK

SPIS ZAWARTOŚCI⁺⁺
TECZKI

.....
AUMER Stanisława

.....
zau. Tomaszewska

.....
ps. u Ktos

I./1. Relacja ✓ k. 3, s. 1-3

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓ k. 8, s. 1-8

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....
V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie ✓ ksero 1szt

I/1 Relacje

- Relacje Bolesława Tomaszewskiego o służbie S. Tomaszewskiej w szeregach AK, Kowpacz 1983, rkp, rkp, kopia, k. l. s. 1
- Życiorys własny, Poznań 1991, rkp, k. l. s. 2-3

Bolesław Tomaszewski
8-540 Warszawa,

Warszawa, dnia 29.I.1983r.

Wydział Główny SB
Dział Interwencji
OO-461 Warszawa, Al. Ujazdowskie 6a

W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że Ob. Stanisława Tomaszewska z domu Aumer ps. "Kios" była łączniczką w komórce łączności Konspiracyjnej Komendy Okręgu AK Iwów.

Do pracy konspiracyjnej została zaangażowana przez Paulina Stachowicz ps. "Korica" "Hila" "Hilka" i na jej polecenie zamrzyszona przez "Halszkę", pod której kierownictwem pracowała jako łączniczka do lipca 1944r.

W mieszkaniu Ob. Stanisławy Aumer ps. "Kios" przy ul. Ogrodniczej 9 na Żmudzinowie we Iwowie odbywały się spotkania, w których wraz z innymi uczestnikami brał udział ówczesny szef sztabu Komendy Okręgu mjr. dypl. Jan Lach / skoczak - Londyn / ps. "Czer" "Bez", w kwietniu 1944r. ranny w lasach Janowskich, poczynając aresztowany i wkrótce rozstrzelany w więzieniu na Żackiego.

Paulina Stachowicz była do czasu aresztowania rannego mjr. J. Lacha jego łączniczką, a potem łączniczką i sekretarką komendanta Okręgu płk. dypl. Stefana Czerwińskiego. W 31.VII.1944r. została aresztowana wraz z oficerami garnizonu Iwowskiego na odprawie i wywieziona. Po powrocie i wyjściu razem jako Krystyna Jójejk-Turowiczowa osiadła w Krakowie przy ul. Krupniczej 12, gdzie zmarła dnia 12.VI.1980r.

Odnosnie "Halszki", która najciężiej i bezpośrednio kierowała pracą Ob. Stanisławy Aumer-Tomaszewskiej nie udało się uzyskać żadnych danych. Jeszcze trzy lata wstecz najbardziej kompetentnym świadkiem w tej sprawie byłaby p.p. Paulina Stachowicz-Jójejk-Turowiczowa. W obecnej sytuacji nie widzę możliwości poszukiwania dalszych świadków.

zaczę serdeczne pozdrowienia i wyrazy szacunku

Do wiadomości: Ob. Stanisława Tomaszewska

Wykaz do Zb. Zb. Dział. Interwencji

1. Kopia nowego pisemca z dn. 18.IV.82 do H. Tomaszewskiej

2. Złoty H. Tomaszewskiej z dn. 30.III.82.

Bolesław Tomaszewski

Stanisław Tomaszowski
z domu Hurmer
zam.

Porzucił 4. XI 1991r.

61-6275020000

Życiorys

Urodziłem się 15. II 1912r. w Lwowie. We Lwowie skończyłem Seminarium Duch. w r. 1932 roku maturę. Od 1934r. do 1939r. pracowałem jako nauczyciel najpierw we Lwowie, następnie zaś we wsi Moszeronica pow. Luck na Wołyniu. Wojna zastała mnie we Lwowie, gdzie do wybuchu wojny re-organizacja niemieckiej prokuratury w szkołach. W czasie okupacji niemieckiej podjąłem pracę w celach ukrycia domów. W tym okresie w kwiecień 1942r. wstąpiłem do PK, gdzie pełniłem funkcję łączniczkę w Komendzie Łączności Komendy Okręgu PK Lwów. Do pracy konspiracyjnej wstąpiłem zorganizowana przez Paulinę Lechównę ps. „Kocica” „Lilka”. Praca moja polegała na doręczaniu pocztę konspiracyjnej. Do przystąpienia do nowych sekcji PK. W mieszkaniu moim przy ul. Ogrodniczej 9 na Karmarskiej w Lwowie odbywały się spotkania sekcji Komendy Okręgu PK Lwów. Uczestniczyłem w nich kilkakrotnie wraz z sypł. Jan Lech - siostrą z Londynu. Po wyjściu Lwowa przez Armie Czerwoną ponownie podjąłem pracę w szkołach. W dniu 26 maja 1946r. wyjechałem do Polski i osiedliłem w Ciopliarce St.

prof. Jelenie Góra. W Polsce, od 1946r wrócił się
do zawodu nauczycielskiego, w którym pracował
do r. 1971, najpierw w Cieplicach koło Poznania
Po 34 latach pracy przeszedł na emeryturę.
W 1954r. wyszła za niego Edwina Tomaszewskie-
go, z którą rozwiódł się w 1984r.

Obecnie jest emerytką. Ciępiła na powrót
schorzenie kręgosłupa i wyrodnicie stawów
kolanowych. Ostatnie miesiące tej choroby uni-
możliwia mu chodzenie, co obropnie utrudnia-
moją sytuację życiową. Utrzymuje się wyłącznie
z emerytur, co przy znaczących wydatkach na
leczenie stawów uniemożliwia sytuację życiową.
Żyje samotnie bez rodziny.

Edwina Tomaszewska

I/2 Dokumenty dotyczące relatorów

- Pismo 2G 2BOWiD do Zarządu Wojewódzkiego 2BOWiD w Poznaniu, 1983, rkps, kopia, k.1, s.1
- Zaświadczenie [nr 731028] z woj. 2BOWiD, Poznań 1983, mps, rkps, kopia, k.1, s.2
- Deklaracja członkowska ŚZ ŚAK, 1989r., mps, rkps, kopia, k.1, s.3
- Deklaracja stow. Żołnierzy AK, Poznań 1991, mps, rkps, kopia, k.1, s.4-5
- Orzeczenie komisji weryfikacyjnej ŚZ ŚAK Okręg Wielkopolska w Poznaniu, Poznań 1991, rkps, mps, k.1, s.6
- Orzeczenie komisji weryfikacyjnej ŚZ ŚAK Okręg Wielkopolska w Poznaniu, Poznań 1991, rkps, mps, k.1, s.7
- Oświadczenie Stanisławy Tomaszewskiej dla ŚZ ŚAK Okręg w lip. Poznań 1992, mps, rkps, kopia, k.1, s.8

1000 pis
Kongres Komitetu O Kadrach i Demokracji
Admocyjny Orodrem Felch Indony
Stowarzyszenie Kyrnej Muzycystow
Lond Londony

Ad. 1/Tom Ins 83
K odpowiadzi proring prachoi
sig sam nang liczy chemika

06 461 K-ua chui / 6-11-1983

Lond Koyewideli z BOWID
n. Tomoni

K zachowaniu presytkamy akta weny filozofie
Kal. Stowarzyszenia Tomonenski z prosby o prepacokshenie
kwyfikacji i myslonie rozmiadzenia konhadon a kwy
K. Malastom Tomonenski jest mam znamy
i jest myslacznik jego podwieszenie jaha
z-ca slowodcy obnomi Krawshygo.

do wiadomosci
Kal. Stowarzyszenia Tomonenski

Sejenc i podpis
Sekretom

1-027 Taironi

Lond Londony z BOWID
Jenny Dzhrowski

Kipkyng to
Lond Koyewideli z BOWID
Lond 1800/83
data kpygn 7-03-83
Smut. kpy

Smerdekem zgodnosci
2 originalam
Kopyam is kopyam
Smogom is kopyam
cudom is kopyam
nam filom is kopyam
Kopyam

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ
I DEMOKRACJĘ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI

w Poznaniu

ZASWIADCZENIE Nr 731028

Zarząd Wojewódzki Związku Bojowników o Wolność i Demokrację stwierdza, że

Obywatel [ka] Stanisława Tomaszewska
(imię i nazwisko)

syn [córka] Władysława urodzony [a]

15 lutego 1912r w Ławów
(dzień, miesiąc, rok) (miejsce urodzenia)

zamieszkały [a] w Poznań,

— jest członkiem zwyczajnym ZBoWiD, nr legitymacji *

— odpowiada warunkom uprawniającym do członkostwa ZBoWiD *

Zaswiadczenie jest dokumentem stwierdzającym prawo do korzystania ze świadczeń określonych w Ustawie z dnia 23 października 1975 r. o dalszym zwiększeniu świadczeń dla kombatanów i więźniów obozów koncentracyjnych" [Dz. U. Nr 34, poz. 186].

Jednocześnie stwierdza się, że w rozumieniu przepisów art. 8 tej Ustawy do okresu zatrudnienia wymienionemu [nej] zalicza się następujące okresy działalności kombatanckiej oraz okresy uwięzienia w hitlerowskich obozach koncentracyjnych:

— udział w Ruchu Oporu od 1 kwietnia 1942r do 1 lipca 1944r

(rodzaj działalności, okres od — do)

Łącznie 2 lat i 2 mies.

[Podpis]
podpis Sekretarza Zarządu
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczęć służbowa

pieczęć okrągła

podpis prezesa Zarządu
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczęć służbowa

Poznań, dnia 30 marca 1983 roku

* Jeśli potrzebne skreślić XX/ z dnia 26 maja 1982r o szczególnych uprawnieniach kombatanów.

Wzór Nr 1

Jedn. ZBoWiD

Jedn. ZBoWiD — Zam. Nr 81/Wa
1144 — LDD Z-d 3 — 2.10.81 — 500 bl. a 2x100 k. — piśm. 3 kl. A1/70

13.04.83

[Podpis]

nr. ewid. 274474

ZWIĄZEK ŻOŁNIERSZY ARMII KRAJOWEJ
ZARZĄD GŁÓWNY
w Krakowie

ORZECZENIE
MB

APT. 20.1111
1989. (17)

DEKLARACJA CZŁONKOWSKA

Ja niżej podpisany proszę o przyjęcie mnie na członka swyczojcego Związku
Żołnierszy Armii Krajowej zobowiązując się równocześnie do przestrzegania
Statutu Związku

data..... 16. VIII 1988 r. Stanisław Tomaszewski
Poznań 61-027 podpis

Adres.....
Podaję swoje dane osobowe:

- 1/ Imię i nazwisko..... Stanisław Tomaszewski
- 2/ Imiona rodziców i nazwisko poślubiłki..... Władysław Wanda-Golicka
- 3/ Data i miejsce urodzenia..... 15. II 1912 r. Lwów
- 4/ Pseudonimy..... "Klas"
- 5/ Ostatni stopień wojskowy AK..... Żołnierzka
- 6/ Czasokres przynależności do AK wzgl. oddziałów scalonych jak Boh. NOW,
itp. względnie delegatury rządu od..... 1. IX 1942 r. do 1. VII 1944 r.
- 7/ Przebieg służby/podaj przynależność do placówki, oddziału oraz jakich
skrajach brał udział/..... Tomówka, Taczności, Konspiracyjnej
Komendy Okręgu AK Lwów. (jako żołnierzka)

8/ Posiadane odznaczenia /przez kogo i kiedy nadała/

9/ Czy był represjonowany: nie
a/ w latach 1939-1945.....
b/ po 1945.....

10/ Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem
data..... 16. VIII - 1988 r. Stanisław Tomaszewski
podpis

Na podstawie protokołu Komisji Weryfikacyjnej z dnia.....
..... Zarząd Główny Związku postanawia przy-
jąć Kolego..... w poczet członków
swyczojnych Związku Żołnierszy Armii Krajowej.

data..... miejscowość..... podpis

wydano legitymację nr..... dnia.....
lub data i nr listu poleconego

28/T. POZNAŃ

Okręg.....Koło, Środowisko.....

Wienchy....."Orzeł" 1137

137

SZŻAK Okręgu Wlkp.
wpływ 11. XI 97
L. dz. 2915

DEKLARACJA

Zgłaszam uczestnictwo w Stowarzyszeniu Żołnierzy Armii Krajowej i zobowiązuję się do przestrzegania Statutu Stowarzyszenia.

data 4. XI 1991r. Stanisław Tomaszewski Tomaszewski Stanisław
/ imię i nazwisko / / podpis /

adres 61-027 Poznań

telefon

Loq. 042179.

ARKUSZ EWIDENCYJNY

1. Nazwisko i imię Stanisław Tomaszewski
/ literami drukowanymi /

2. Dla mężatek nazwisko panińskie

3. Data i miejsce urodzenia 15. II 1912r. Lwów

4. Imiona rodziców Władysław Haupta

5. Pseudonimy Jętek

6. Data wstąpienia do :
a. SZP

b. ZWZ-AK 1. IV 1942r.
c. Organizacje scalone, podporządkowane, współdziałające

7. Przydział organizacyjny Komórka łączności konspiracyjnej Komendy Okręgu AK Lwów
/ np. okręg, inspektorat, obwód, rejon, placówka, oddział, pluton, kompania, batalion, pułk, brygada, dywizja lub inny rodzaj działalności /

8. Odznaczenia uzyskane w AK

/ nr leg. i data wystawienia, przez kogo nadane /

9. Inne odznaczenia

/ nr leg. i data wystawienia, przez kogo nadane /

10. Przebieg służby /czasokres, nazwa, funkcja/:

a. do 1939r.....

b. SZP, ZWZ-AK 1. IV 1942r do 1. VII 1944. Łączniak
Konspirowej Komendy Łączniak Komendy
Okregu HK Łódź -

c. P.S.Z. na Zachodzie

11. Karta Kombatanka /nr, data wystawienia, przez kogo wydana/

Nr 73 1028 z 30. III 1983r. X W X BOWiD v Poznan

12. Represjonowany / rodzaj / :

a. 1. IX. 1939r. - 15. I. 1945r.

b. Po 15. I. 1945r.

Wiarogodność powyższych danych potwierdzam podpisem

Tomaszewski Stanisław

KOMISJA WERYFIKACYJNA

Wierzbę, Juszp. HK Poznań
/ Koła, Środowiska /

Potwierdza się dane z niniejszej deklaracji i posiadanie do uzyska-
nia uprawnień członkowskich Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej

Poznań, dnia 07. II. 1991r

/ miejscowość, data /

Nazwisko i imię 1. Kozłowski Józef "Fryk"

pseudonim 2. Helena Kozłowska "Kozłowska"

3. Smagańscy Włodzisław "Cedry"

Przyjęty w poczet członków zwyczajnych Stowarzyszenia Żołnierzy
Armii Krajowej

/ nr ewidencyjny, miejscowość, data /

ZARZĄD OKREGU

Nazwisko i imię 1.

pseudonim 2.

3.

**ORZECZENIE KOMISJI WERYFIKACYJNEJ
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU**

Komisja działając na podstawie Statutu Ś.Zw.Ż.AK i obowiązującego regulaminu przyjmowania członków

dnia 13 grudnia 1991 r. rozpatrzyła deklarację
Kol. Stawimiera Tomaszewski pseud. - Włos -
s/c Włodzisław i Wandy ur. 15. Lutego 1912 r.
w Lwów zam. w Fi.

i na podstawie przedłożonych dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią Środowiska ORZEKA uznać, że w/wym. spełnia warunki przynależności do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w charakterze członka zwyczajnego i ustala następujące okresy działalności kombatanckiej:

1. Okres Lwów - Kowca da Ukrycia - Kowca od marzec 42 do lipiec 44
2. Okres Kowca - jako przetrwały - za przetrwanie o mce od do
3. Okres Kowca - Kowca od do

UZASADNIENIE

Poproszenie do BK - ustalono po oparciu o świadectwo byłego
zastępcy Komendanta weryfikacja nr 731028-10000 - Wydział Zw. Boh. i D. Fi. z dn. marzec 1983r. oraz
opinię środowiska hierchy w Fi.

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej:

1. Przewodniczący	-	WŁ. BARTOSZEWICZ	
2. Członkowie	-	M. KRZYŻAŃSKA	
	-	J. PODONOWSKI	
	-	F. SŁOMCZYŃSKI	

Poznań, 13 grudnia 1991 r.

DECYZJA

**PREZYDIUM ZARZĄDU ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU**

Po zapoznaniu się z orzeczeniem Komisji Weryfikacyjnej Ś.Zw.Ż. AK Okr. Wielkopolska z dnia 13 grudnia 1991 r. Prezydium postanawia przyjąć w szeregi członków zwyczajnych Związku

Kol. Stawimiera Tomaszewski ze Włodzisław i Wandy

Od niniejszej decyzji zainteresowanemu służy odwołanie do Zarządu Głównego Ś.Zw.Ż. AK w Warszawie, za pośrednictwem tut. Zarządu w terminie 14 dni.

Nr ewid. 2153
Poznań, dnia 16 XI 1991

SEKRETARZ ZARZĄDU

PREZES ZARZĄDU

PRZES
Zarządu Okręgu Wielkopolska
funk. rez. mgr. Włodzisław Tomaszewski

2153

2010 721 241 0000

ORZECZENIE KOMISJI WERYFIKACYJNEJ
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Komisja działając na podstawie Statutu Ś.Zw.Ż.AK i obowiązującego regulaminu przyjmowania członków

dnia 18 grudnia 1991 r. rozpatrzyła deklarację

Kol. Stanisławy Tomaszewskiej pseud. "Kłosa"
s/c Władysława i Wandy ur. 15 lutego 1912 r.
w Lwowie zam. w Poznaniu,

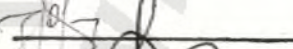
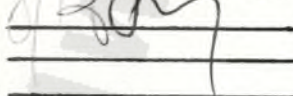
i na podstawie przedłożonych dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią Środowiska ORZEKA uznać, że w/wym. spełnia warunki przynależności do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w charakterze członka zwyczajnego i ustala następujące okresy działalności kombatanckiej:

1. AK Okręg Lwów-Komenda Okręgu od kwietnia 42 do lipca 1944 r. Komórka łączności-Jako łączniczka
2. zaprzysiężona przez "Haleckę" od do
3. komendantkę komórki od do

UZASADNIENIE

Przynależność do Armii Krajowej ustalono w oparciu o oświadczenie świadka b.z-cę Komendanta, weryfikację nr 731028 ZBOWID-Poznań, z dn. marzec 1983 r. oraz opinię środowiska "WIERUCHY" - Poznań

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej:

1. Przewodniczący	-	WŁ. BARTOSZEWICZ	
2. Członkowie	-	M. KRZYŻAŃSKA	
	-	J. PODONOWSKI	
	-	F. SŁOMCZYŃSKI	
- Poznań, 18 grudnia 1991 r.

DECYZJA

PREZYDIUM ZARZĄDU ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Po zapoznaniu się z orzeczeniem Komisji Weryfikacyjnej Ś.Zw.Ż. AK Okr. Wielkopolska z dnia 18 grudnia 1991 r. Prezydium postanawia przyjąć w szeregi członków zwyczajnych Związku

Kol. Stanisławę TOMASZEWSKĄ - Władysława i Wandy

Od niniejszej decyzji zainteresowanemu służy odwołanie do Zarządu Głównego Ś.Zw.Ż. AK w Warszawie, za pośrednictwem tut. Zarządu w terminie 14 dni.

Nr ewid. 2153

Poznań, dnia 18 grudnia 1991 r.

SEKRETARZ ZARZĄDU

PREZES ZARZĄDU

PREZES
Zarządu
różn. rez. 1991 - Stefan Ignaszak

Tomaszowski Stanisław
.....
Wierchy
.....
szeregowy
.....
/Stopień - AK/

miejsce *Poznań 3. II 1992 r.*

SZŻAK Okręgu Wlkp.
wpływ 1108/92
L. dz. _____

O ś w i a d c z e n i e

Oświadczam, że nie byłem - nie jestem członkiem Związku -
Stowarzyszenia kombatanckiego grupującego osoby, które występowały
przeciwko Armii Krajowej lub Jej dobremu imieniu /wg treści § 12 p.3
Statutu SZŻAK/.

W latach 1986. - 1991. byłem członkiem ZBOWiD /Związku Kombatanów RP
i b. więźniów Politycznych /...../
W dniu *31. grudnia 1991* w Kole Nr *1039* złożyłem oświadczenie o
wystąpieniu i skreśleniu mnie z listy członków.

Uwaga: niepotrzebne skreślić.

Stanisław Tomaszowski
.....
/Podpis/

Wyżej wymieniony uregulował wpłaty oraz składki członkowskie
za okres od *1. I 1988 r.* do *31. XII 1992 r.*

Okreg Wielkopolska
Inspektorat Poznań
Komisja Środowiskowa
„WIERCHY”

SZŻ AK.
Stad. WIERCHY

/podpis skarbnika/

Pieczątka i podpis Prezesa Koła/Srodowiska.....

Okreg Wielkopolska
Inspektorat Poznań
Komisja Środowiskowa
„WIERCHY”

vi Fotografie

- fot. portretowa, kopia, k. d. s. 1

STANISŁAW TOMASZEWSKI "KŁOS"

WŁADYSŁAW WANDA LWOV

15 Wry 1912
LWOV

KOMENDA OKREGU
~~LWOV~~
Sekcja Dramatyczna

SZEREGOWIEC

AUMER Stawisława

